Гуршумов Әлдар
(Јовдо) кук Пинђос

70 - ВАСАЛ
Ә 70 - САЛ

4-мүн том

Израил, 2011

Гуршумов Әлдар Пинхасович

(07. 12. 1940.)

С 1999 г.– член Союза писателей Израиля и Азербаjджана

С 2003г. – председатель Союза писателей, выходцев с Кавказа. За небольшой период собрал плеяду талантливых поэтов, писателей и публицистов. Творческий псевдоним Эльдар Эльдарзаде родился в 1940 г поселке Красная Слобода Кубинского района Азербайджанской республики. В 1964 году окончил физико-математический факултет пединститута. В 1962 году муз.школу и в 1969 году по классу композиции и по классу вокала народную консерваторию. Преподавал в мед.училише, занимал должность зав.кафедрой в Институте усовершенствования учителей и старшего редактора в дирекции музыкальных коллективов и фондовых записеj в Госкомитете Азербайджанской ССР по телевидению и радиовещанию. Талантливый поэт прекрасный музыкант, композитор, исполнитель народных песен и мугамов. Свои произведения исполняет под акомпанемент тара.Э.П.Гуршумов автор 4-ех сборников стихов:"Божественные синагоги Тальхума", "Горькие слезы матери", "Божественные строки" и «70 весён в 70 лет» в общей сумме 3300 страниц. Он исполнитель стихов на диске «Аудио антология горско-еврейской

литературы»-автора идеи продюсера Ш.Симан-Тов. Сейчас
готовится к изданию 5-ая книга стихов Э. Гуршумова из 700
страниц. В 1998 г. репатриировался в Израиль. С 2000г. до
2004г.до переезда в г.Кирьят-Моцкин из г.Ришон-ле-Циона
работал преподавателем музыки в Бар-Иланском университи
тете, а также был солистом и таристом оркестра универсти-
тета. Исполнял и пел песни своих и песни Азербайджана.

Женат, имеет 3 детей и 4 внуков.

Әльдар Гуршумов

70 ВЁСЕН
В 70 ЛЕТ

Сборник стихотворений на горском-еврей-
ском и на азербайджанском языках

70 БАhАР
70 ИЛДӘ

4 - книга

Израиль, 2011

גורשומוב אלדר פינחסוביץ' (שם עט - אלדר אלדרדזה), ראש חבר הסופרים בשפה הקווקזית. תוך תקופה קצרה אסף בארגון שהוא עומד בראשו שורת המשוררים, הסופרים והעיתונאים מוכשרים. נולד ב-07.12.1940 בכפר קראסניה סלובודה שבאזרבייג'ן. החל משנת 1996 התגורר במוסקבה. בשנת 1998 סיים את לימודיו באוניברסיטה הפדגוגית של אזרבייג'ן (הפקולטה לפיסיקה ומטמתיקה) ובמקביל את לימודיו בקונסרבטוריון ע"ש אוזאיר גאג'יבקוב (פקולטה להלחנה וזמר). עבד בתור העורך הראשי של מחלקת המוסיקה ברשות הטלויזיה והרדיו של רפובליקת אזרבייג'ן. משורר מוכשר, מוסיקאי נהדר,זמר של שירי העם ומוגמים. את שיריו הוא שר בליווי כלי זמר עממי בשם טאר. אלדר גרשומוב הינו מחבר של 3 ספרי שירה בשם "בתי הכנסת השמימיות של טאלחום", "בכי מר של האם" ו-"שירים נשגבים" בשפות הקווקזית והאזרבייג'נית. שירים רבים מתוך ספריו מוקדשים לאנשי רוח מפורסמים. קרין של שירים בתקליט "אודיו אנתולוגיה של ספרות קווקזית" (יוזם הרעיון ומפיק ש.סימן-טוב). בזמן הקרוב הולך לצאת לאור ספרו החדש של אלדר גורשומוב בן 700 עמודים.

Əj нəчоги

Jə мəħəлиш нə оморəj ə хушəjмə, əj нəчоги,
Ҹун согирə дəпарундəj əз кишəjмə, əj нəчоги.

Нəҳəлəти əдəм хундə əри сəнгə ҳор-виҹдонтү,
Вирəсур бош jəболугə əз лəшəjмə, əj нəчоги.

Сəбəб бирəj əри миҹəj hозор ҹүрə ҳəзоб-губhо,
Сəс оh-воjhо чикə күрди ə кушəjмə, əj нəчоги.

Омунмəрə ħол нə мунди əз амбара гəм фубəрдə,
Дəрд ҳиломə тиjи мəсох ə пишоjмə, əj нəчоги.

Үшүгмəнди Вəтəнмəни jарашуги əн тəбиəт,
Ҹəjронhорə гуjлу мəjил əз вишəjмə, əj нəчоги.

Тəмарузə ħəсрəтлүнүм əри ҳəсəл-шəкəрбəнди,
Дəҳəм – лəзəт нəс ҹусдəнүм əз нушəjмə, əj
нəчоги.

Əз хотурəj сəдиг мундə ə бүкүр чум бəдə ҳəҹəл,
Ƙурундирə зиjод мəсох ə дүшəjмə, əj нəчоги.

Əз су-jəлов гəрги тəнү кусовлүjə руj вəкүрдə;
Аташбəндлү кип мəвəпич ə мошəjмə, əj ночоги!

Рузбəрузлу нибу бəрдə гумор-нəрдə əз соj «дү-
бир»,
Ħəлəчикəр-гур имбоши əз гушəjмə, əj нəчоги!

Шоhирмəндə Əлдар хəлгүм, əз сүрхə бəхш Кəлə
ХУДО,
Ħич нə букə хəҹəлəт кəш əз пишəjмə, əj нəчоги!

Азәрбајҹан бирләшәндә

Һәр әскәрә баш әјәрәм Азәрбајҹан бирләшәндә,
Памбыг илә даш дәләрәм Азәрбајҹан бирләшәндә!

Ширинлији балдан умар арзуларын бар-бәһәри,
Торпағына хош кәләрәм Азәрбајҹан бирләшәндә!

Шеирләрлә учалдарам бу шәрәфин гүдрәтини,
Синәми там бош едәрәм Азәрбајҹан бирләшәндә!

Дар күн көрмәз – Шаһ Исмајыл Хәтаидән дәрс
аланлар,
Руһуну да шад биләрәм Азәрбајҹан бирләшәндә!

Одлар јурду нур сәпәндә Күнәш тәки өз елинә,
Хошбәхтлији нуш диләрәм Азәрбајҹан
бирләшәндә!

Севинчими ашдырачаг тоја-бәндли көз
јашларым,
Бәдхаһлара чох күләрәм Азәрбајҹан бирләшәндә!

Доғулдуғум Вәтәнимчүн бир әскәрәм –
гәләмимлә,
Дүшмән бағрын шух дидәрәм Азәрбајҹан
бирләшәндә!

Фүзулитәк зөвг алачаг – Низамидән бәһрәләнән,
Бу адәти туш күдәрәм Азәрбајҹан бирләшәндә!

Һагг – әдаләт һөкм сүрәчәк Машијахын
кәлишијлә,
Көј Хәзәрдә мәст үзәрәм Азәрбајҹан бирләшәндә!

Короғлунун гылынчы да өз гынында јашар,
Әлдар,
Ҹәннәтә дә пак кедәрәм Азәрбајҹан бирләшәндә!

Председателю Союза писателей
горских евреев в Израиле
Эльдару Гуршумову

Поздравление

Уважаемый Эльдар!

Правление Федерации Союза Писателей Государства Израиль сердечно поздравляет Вас, своего коллегу, известного поэта, с семидесятилетием.

Желаем Вам доброго здоровья, благополучия, хорошего настроения и, конечно же, много новых книг.

Марк Азов, Елена Аксельрод, Анотолий Алексин, Игорь Бяльский, Марк Вейцман, Илья Войтовецкий, Эльдар Гуршумов, Лорина Дымова, Александр Каневский, Григорий Канович, Юлия Канэ, Марк Котлярский, Фелиск Кривин, Эли Люксембург, Ицхак Мерас, Зинаида Палванова, Дина Рубина, Леонид Финкель, Вадим Халупович, Светлана Шенбрунн, Давид Шехтер, Яков Шехтер, Александр Шойхет

***Эфраим Баух** – председатель Федерации Союзов Писателей Израиля, Лауреат премии Президента Израиля*

***Леонид Финкель** – ответственный секретарь Союза русскоязычных писателей Израиля, Лауреат премии им. Юрия Нагибина*

Тель-Авив, декабрь, 2010 года

Кавказская газета

Почетная грамота

**За многолетнюю ежедневную работу на блоаго
Горско-еврейской общины,за огромные заслуги
В деле её укрепления и процветания**

Награждается

Председатель Союза писателей-выходцев с Кавказа

Эльдар Гуршумов

8 сентября 2009 года, Нетания, Израиль

Йонотан МИШИЕВ
Главный редактор «Кавказской газеты»

С семидесятилетием! С юбилеем тебя, Друг!

(К юбилею выдающегося Горско- еврейского поэта)

В пожилом возрасте не всегда, к сожалению, удается навестить друга. Так и сейчас, из-за ухудшения здоровья не сумел заехать и поздравить с 70-летием прекрасного человека, со старшим поколением семьи которого я знаком более 60-ти лет, председателя нашего Союза писателей, замечательного поэта Эльдара Пинхасовича Гуршумова. Вот и решил поздравить его через нашу «Кавказскую газету». Для этого взял и перечитал заново его стихи последних лет. И всё: немогу оторваться от них, забыв о необходимости писать поздравление. У меня в этот момент находились мои близкие. Стал читать им одно за другим плоды творчества Эльдар-мюаллима, причем на двух языках: на своем – родном, и на азербайджанском. Одно за другим, одно за другим, выбирая для слушателей наиболе чувственные наиболее значимые для современного восприятия. Здесь посвящения близким и назидательные двустишия любовь к Ро дине и боль Карабаха. Хотел сразу же отобрать понравившиеся для публикаци в газете в качестве запоминающихся образцов, да невозможно: трудно отобрать наилучшее среди замечательных плодов его творчества. И мы все давно знаем о его творчестве, слушая его песни-стихи на различных

меджлисах.

Но широко он стал известен в народе лишь после выхода в свет объемных трех книг его стихотворений. Поэзия Гуршумова воспитывает добрые чувства, которые учат нас любить и понимать жизнь. Читая и перечитывая произведения Гуршумова, мы каждый раз открываем для себя что-то новое. Как-то я писал о нем так: «Читаешь стихи Эльдара Гуршумова и слышишь музыку. Это и понятно: он не только прекрасный поэт, но и талантливый музыкант. Читаешь его стихи и вместе с ним восхищаешься тем, что восхищает его, влюбляешься в тех, в кого влюблен он, смеешься, а иногда и плачешь вместе с ним. Эльдар Гуршумов – поэт, имеющий свое лицо. Даже если под его стихами не указан автор, читатель сразу же говорит: "Это – Эльдар Гуршумов".

Далеко не о каждом поэте, к сожалению, можно сказать эти слова". Это был отзыв на первую книгу поэтического творчества Эльдара Гуршумова "Худолүјә нимазһој Тәлћүм" ("Божественные синагоги Тальхума").

Спустя короткое время появляются еще два сборника его стихов - "Тәлћә ӊәрсһој дәдәј" ("Горькие слезы матери"), включающую одноименную горькую и назидательную поэму, и «Худолүјә чәркәһо»(«Божественные строки»). В этих книгах наиболее ярко раскрыт многосторонний талант Эльдара Гуршумова.

Помимо поэмы, в них включены знаменитые

гуршумовские "бәндәhо"–стихотворения с повто ряющимися сочетаниями слов и с определенной рифмовкой. Они, так же, как и его двустишия и четверостишия, читаются с большим интересом. Книги содержат также и персональные посвящения и несколько поэтических произведений, написанных на азербайджанском языке.

Эльдар-мюаллим не просто талантливый поэт, но и, как определяла в прошлом советская литературная критика, является достойным "инженером человеческих душ". В своих стихах он ненавязчиво напоминает нам об устоявшихся традициях нашего народа, заключающихся, в первую очередь, в сильной любви к своим родителям, глубоком почтении к старшим по возрасту, веро- и этнотерпимости. На его стихах молодежь учится жизни, перенимая жизненный опыт поэта.

Иногда в толковых словарях рядом с каким-либо словом стоит указание, написанное курсивом-*поэт,* то есть это слово–не обыкновенное, это сло во–поэтическое. Так вот, вся поэзия Эльдара Гуршумова пронизана его удивительно благозвучными поэтическими словами.

Однако не все, что он создал за многие десятилетия удалось вобрать в изданные три тома.. Я знаю что на днях увидит свет четвертая его книга под названием «70 вёсен в 70 лет» («70 васал ә 70 сал»). Само название этой будущей книги говорит о том, что автор проводит некоторый анализ и оценку идейного смысла своего творчества, как

бы заново смотрит уже с высоты пройденных 70-ти лет на окружающий мир, на события,на людей, на себя, в конце концов. Этому посвящено очень сильное, на мой взгляд, стихотворение «Боришмиш ни бошум» («Не примирюсь»).

Эльдар Пинхасович поделился со мной содержанием новой книги. Этот сборник стихов выйдет объемом более 55-ти печатных листов. Чуть меньше половины объема – стихи на азербайджанском языке, которым он владеет в совершенстве остальное – на джуури.

Эльдар Гуршумов вошел в историю поэзии горских евреев как человек, подаривший своему народу не только чудесные стихи, но и много чисто горско-еврейских слов, обогативших лексику родного языка.

Замечательный певец, замечательный оратор, замечательный поэт. Удивительно, как он находит нужные слова как умело нанизывает он их в своей речи, в своих стихах, в своих песнях одно за другим. И они – его речь, его песни, его стихи – становятся такими же прекрасными, как нить жемчуга, собранная искусным специалистом. Только природный талант и упорный труд создают такие жемчужины творчества.

Несомненно, Эльдар Гуршумов – талантливый человек, как в поэтическом творчестве, так и в музыкальном. Но ведь стоит вспомнить и о том, что лишь при его руководстве Союзом горско-еврейских писателей Израиля этот самый Союз из не

большой «могучей кучки» в 12-15 человек превратился в солидный коллектив, насчитывающий более 5- ти прозаиков, поэтов, публицистов и других пишущих горско - еврейских деятелей, проживающих в Израиле. И это сумел сделать Эльдар Гуршумов, оставаясь в то же время весьма принципиальным руководителем.

Все что сказано выше относится к его творчеству. А мне хочется еще отметить то, что Эльдар Пинхасович Гуршумов своим общением с людьми да и всей своей многолетней жизнью доказал, что он правильный человек и верный друг. Недаром в своем стихотворении он пишет: “ә Худо боглујә дузә бәндәјүм”. Уж кому-кому, а мне хорошо известно, как он умеет подставить другу плечо, как он всегда оказывает помощь втрудную минуту.

Эльдар Гуршумов – человек, строго соблюдающий Божьи заповеди. Это он впитал с молоком матери. Но, одновременно, он непримирим с теми, кто от-ступает от этого праведного пути.

Нашим людям хорошо известны представители замечательного рода Гуршумовых. Отмечу лишь некоторых из них. Один из старших братьев – Гуршумов Сасун Пинхасович – был известнейшим в Азербайджане врачом-кардиологом. Стоит сказать, что он в течение многих лет работал главврачом в правительственном пансионате. Он также известен как поэт, писавший стихи под псевдонимом «Бәһруз». А после выхода на пен-

сию стал популярным Бәhруз-hәкимом–специалистом по профессионалному лечению травами. Известен и другой его старший брат – Рашбиль Гуршумов, юрист, вышедший на пенсию в зва нии полковника юридической службы.Навсегда сохранится в памяти народной благотворительная деятельность Тальхума Гуршумова и его сыновей, один из которых – Заур – стал Президентом Всемирного конгресса горских евреев. (К сожалению, жизньегорано трагически оборвалась, мир его праху). Этой семьей, помимо всех прочих благотворительных деяний, построены 2 великолепные синагоги в Москве и в Израиле.

Эльдар Гуршумов является главой большой семьи. У него замечательные дети, прекрасные внуки, которые по праву гордятся своим отцом и дедом.

Дорогой и уважаемый Эльдар Пинхасович! Поздравляя Вас с 70-летним юбилеем, желаю Вам, в первую очередь, крепкого здоровья на Всю дальнейшую жизнь, а также благополучия всей Вашей семье! Успехов Вам в творческой деятельности, а также на поприще руководства Союзом горско-еврейских писателей Израиля!!!

Профессор Михаил Агарунов –
член Союза писателей Израиля
«Кавказская газета», ноябрь, 2010

ШТОРМ

(Талантливому поэту Эльдару Гуршумову)

Неделю ночами я читал книгу – «Божественные Синагоги Талхума – Таира», наслаждаясь строками и разнообразными формами стихов и поэм горско-еврейского поэта *Эльдара Гуршумова. Я понял, что передо мной современный поэт–новатор, которого я не встречал в нашей горско-еврейской поэзии за всю свою долгую литературную жизнь.*

Бушует шторм над морем вольно
Слетают чайки со скалы,
Где злобно бьются лбами волны
У древних стен Нарын – Калы.
И, помогая шторму, тучи
Всё заволакивают высь,
То, обнимаясь с горной кручей,
То, с кручи опускаясь вниз.
А ветер, глядя, словно кречет,
Свистя и поднимая вой,
Летит прохожему навстречу,
Чтобы вступить в неравный бой.
Но человек идёт, смеётся
И ветру подставляет грудь,
Как будто не гроза, а солнце
Ему указывает путь!

Лазарь Амиров (1935 – 2007) – поэт, был членом Союза писателей Израиля,
«Кавказская газета», декабрь, 2005

Яркий, творческий человек

Не всем творческим людям дано преодолевать свой юбилейный рубеж на пике расцвета и неувядающего оптимизма. Эльдар Гуршумов – один из них. Он родился в поселке Красная Слобода в Азербайджане, где сама природа способствует проявлению таланта, который Эльдар получил сполна то ли по наследству, то ли от самого Всевышнего. Так , он и начал свой жизненный путь, окончив в начале музыкальную школу по классу тара – старинного народного инструмента, затем народную консерваторию в Баку по классу вокала и композиции. Он, сложивщийся, уже профессиональный музыкант, полностью прикипевший к исполнительству, решил испытать себя на поприще точных наук и окончил факультет физики и математики Бакинского désинститута. Педагогическая деятельность дала ему опыт широкого общения с людьми, и там его карьера быстро наращивала темп. Вскоре Эльдар Гуршумов стал заведовать Кафедрой в Бакинском институте усовершенствования учителей. Все же природное призвание возвратило его вмир искусств. Продолжая заниматься песенным и исполнителским творчеством, он определился как мастер-поэт и певец, сам себе акомпанирующий на таре, выступающий с профессионалным оркестром народных инструментов радио-телевидения. Его голос стал популярным среди любител и профессионалов азербай-

джанского народного искуства.Творчество Эльдара Гуршумова неоднакратно отмечалось грамотами и призами. Вскоре он получил должность старшего редактора а дирекции музыкалных коллективов и фондовых записей в Госкомитете Азербайджанской Республики по телевидению-радиовещанию. Неуемный характер и стремление расширить жизненные горизонты приводят к тому, что он переезжает в Москву и в 1998 году репатриируется в Израиль.

Все творчество Эльдара Гуршумова посвящено его народу, родным, друзьям, любимому Азербайджану и Израилю.В Израиле еготворчество засверкало новыми гранями: он нашел для него благодатную почву. Выпустил несколько сборников стихов и проявил свои организаторские способности, став председателем Союза кавказких писателей. Его духовная жизнь наполнилась смыслом обетаванной земли и свой семидесятилетний юблей Эльдар Гуршумов встретил в полной гармонии чувств и радостей жизни.

Пожелаем ему крепкого здоровья и дальнейших успехов в его ярком творчестве.

Председатель Совета старейшин
Общины горских евреев США
Рашбиль Шамаев
Президент Культурного центра
общины горских евреев США
Яков Абрамов
Главный редактор газеты «Новый рубеж» Ноберт Евдаев

Хубә шоир – Әлдар Гуршумов

Мә и широрә нувусдәм әри 70 сал томом бирәји Јубилиј, ән јәки, әзу hохмолујә кукhој хәлг hисди-hо вә чәнд салhо ә Чәҹм нувусhој Чуhурhој доги Исроил сәрбәрәћи сохдәниhо – Әлдар Гуршумов!

Әлдар бирор, ә дүлмә чәнд хубә војкә дәри;
Рузhојтү хош кирошдә домунош ә гәд шори.

Нүвүсдәјhо широhо әдәј кәшдә дүнјорә,
Әз вәкирә кукhој хәлг, тү әдәј хәбәр дорә.

Ә Исроил оморәј нум јүрәш ҹәзиз дошдәј,
Нә Шоh дог, нә Гудјоләш әз јор нә вәдәшәндәј.

Тү кошдәјhо дорhорә нисди ә дүнјоh гимәт,
Ә бәhәрhој әнуhо дәри севки нә мүhбәт.

Тү јә чүр фәлсәфәји , hәр кофтү јә хәзинә,
Данусдәј варавундә, зиндә сохдәј зуhунә.

Ә дүл амбарhо дәри хундәјhо мәҹәниhо,
Тәҹәриф тар зәрәјтү домунди ә зуhунhо.

Чун соги – саламати әз хосдәјмуш винош тү,
70 чүни, әј Әлдар, сади бисдиш зиhош тү!!!

Рашбил Бен Шәмәј – шоир, тәрчумәчи, мәҹлум. Јәки әз Чәҹм нувусhој Исроил нә Азәрбајчон. Амерка

Әз ḩүмүр Шоhдог

(Әри 70сали бүзүркәјә шоhир,ħүрмәтлүјә Кук хәлг иму – Әлдар Гуршумов)

Мә әдәм әз дәдәј ħәсүл оморә 70 сали руз ишмурә симантубу сохдә. Худо ишмурә чунсоги, сәрсоги дорә әз сәр мишбәħ ишму, әз сәр чәḩмәт иму кәм нә сохо! ḩүмүр ишму, рузhошму и миḩид Ћәнукојирә хуно товушлу кәрдо! Чүтарз әришму нүвүсдәмhо ә широ куфдирәмкә, мә әришму әз ḩүмүр эн Шоh дог јә бәхшә ḩүмүр, чунсоги хосдәнүм! У тичә гәләм ишму hич вәхд әз дәс ишму нә офдәно! Кәләтәјә Офуррәкор, тәвәссәр, кумок ишму кәрдо!

Ә ишму hәмишә кәлә ħүрмәт бәсдәниhо вә ишмурә, јә ḩәсүлдорә кукә хуно, әз дүли-чуни эн хүшдә лап амбар хосдәниhо Шәбәтәј Агарунов!

Әз ḩәјили ә ħәвәс шәјр дәбирә,
Әз пәнчәј дәс гәләмә пәс нә күрдит.
Коф синәрә ә сәр вәрәг вәчирә
Шоhирирә әз бәхш ХУДО вәкүрдит!

Кирошдә рәħ – сук нә бири јә вәхдиш,
Чәнд нәхоhhо чәвг вәнкәсди ә ḩәрә.
Әз хәрәби домундәткә ә чәħдиш,
Имој дијә винирәнүт Рәħбәрә.

Гүбә ә хәритә hисдикәш јә хол,
Ишмурә рүħ дори әри дүл нә чун.
Әз мәнзәрәј Шоhдог, әз зүм-зүм Гудјол
Тар ә дәс вәчәсди, мәḩни ә зуhун.

Əз сəрвəт əгүли широ əз бинə,
Ə кин хəлг јə сүрхə сундугə норəјт.
Һəмишə точ сохдə Тироj əн динə,
Ə зуһун дəдəји гимəтə дорəјт.

Һич вəхд пуч нəс бирə кəширə чофо,
Чүнки əз дүлини нүвүсдə һəр шəјр.
Дананда əз хундə вəкүрдə софо,
Ћүрмəтə расундə ə фурм мичəј хəјр.

Рəћһо очуг бисдо əри чуһурһо,
Ə Сион поj дəно кəлəтə, ҳəјил.
Ə инчо винирүт нəзники – дурһо,
Кавказиш мəскəн күрд ə гəд Исројил.

Чүрҳəт һəр кəс нисди сохдə рəћбəри,
Талантə вичирə əз гəриш чəҳмəт.
Əкəр шоһир Кавказ ə Сион дəри,
Ундə, пуч нə бири кəширə зəћмəт.

Ə дүнјоj əн широ ишму зирвəлү,
Əри хəлг ћүрмəтит, һəм нурлу чирог.
Əришму чунсоги, Əлдар Гүбəлү,
Һəм јə бəхш хосдəнүм əз ҳүмүр Шоһдог!

Шабтај Агарунов – шоһир, чəрроһ,
Јəки, əз Чəҳм нувусһој əн Израил
7 декабр, 2010 сал
Бат-Јам

ОФДОРИ

Әри 70 сали Кәлә шоир, нә хубә Рәћбәр Чәђм нувусhој чуhурhој-доги ән Израил, нән әз Чәђм нувусhој ән Азәрбајчон јәкију hисдиhо – Әлдар Гуршумов, әдәм ХУДО-лују чун согиhо, мозолмәндә зиндәкуни-hо вә кифләтбәндә шориhо арзу сохдә!!!

Шоhирлик јә гисмәти, ХУДО түрә бәхш дори,
Чуhурhој догимурә ә ђәрәју фирсори.

Ә Гүбә чум вокундәј зомон-зомон нүвүсдәј,
Дирәкорhо куфдирә и Гуршумов Әлдари.

«Худолүјә Нимазhој Тәлћүм»ә мә хундәнки,
Дүлмәрә у шәјирhо әдәј дорәни шори.

Нүвүс-нүвүс у күзәл шәјирhо, мәђниhорә,
Вәки ә дәс зән тараш сәс дәшән ә руј Хори.

Пәхүрhо, наданhорә дүлү бијору губор,
Әгүлмәндhо hәмишә әз дәс уhо бизори.

Симах Шејда данусдә нүвүсдә шәјирhојтү,
Бирор, ә чәнд зуhунhо, ә ләђәhо офдори.

Симах Шејда – шоир, тәрчумәчи, әз
Чәђм нувусhој Израил нән Азәрбајчон
7 декабрь, 2010 сал
Германия

Јә-дү кәлмә коф

Мозолмәндә хундәкорһо! Мә, Гуршумов Әлдар
кук Пинћос, 7-үм декабр, 1940-мүн сал, ә тәђәрифә
хубә бәрәкәтлүјә хориһојү һисдиһо чәннәтлүјә рачә
үлкәј ән Азәрбајчон, ә рајон бог-богчәлүјә Гүбә ә гә-
димијә никәрәј Гудјолчој, гәјмогһәнки, вокосириһо
ә одлу-шонлүјә Гирмизи Гәсәбә, әз Дәдәј ћәсүл би-
рәнки, тә 10 миллјард сал ђүмүрү һисдиһо ә руј әни
сиһирбәндә дүнјоһ ән Офуррәкор, ћәсрәтмәндәлүјә
тәмәћлү мундиһо дү чумһој ђочизбәндәлүјә ђәјили
мәрә ә јә суррлүмәндәјә ћитијотиһорәвоз вокундәм!

Бәхдәвәрә хундәкорһо! Һәлә ә мәтләб тәјтә раси-
рә, мәрә војисдәни ки, ишмурә тазадан һәкәнәш ә и
мүшкүл мундиһо вә хәлг мәрә ә мүсибәт кәләтәлүјә
чәшмиши вәнкәсдәниһо әлифбој чуһурһој догирә ә
ишму расинум:

Әлифбој чуһурһој доги

Аа Бб Сс Дд Вв Ее Чч Ҹҹ Һһ Ђђ Хх Ћћ
Ии Мм Пп Оо Лл Рр Шш Фф Јі Тт Кк
Кк Үү Зз Нн Гг Уу Әә

Данана хундәкорһо! Ә кәрәки бирә чикә, гәриб-
лүјә кофһорә истифадә сохдәнкиш, иму миданим әз
зуһун уриси нә үзкә милләтикәһо чарундә нәс омо-
рәниһо кәлмәһорә этәһминирәвоз ә нүвүсдәјһојму и
ә дәрә бурбундәнүмһо ћәрфһорәвоз имбу кор бәрдә:

Ёё Яя Юю Цц Щщ Жж Ээ

Мидајм мәсәл овурдә: Электрик, **Цы**ган, **Ю**питер,
Журнал, **Щ**юка, Бом**ж**, **Ё**лка, Больни**ц**а, **Я**сли вә јә
чәндикәһош. Оммо, кәнәш митаним әчикәј – **ё, я, ю,**
ә дәрә һисдһорә хуно нүвүсдә:

ё = jo, я = ja, ю = jy

Әһәчирәвоз ә 30 ћәрфәвоз миданим әз дүли-чуниму
ә һәсонтирәвоз нүвүсдә хәтһојмурә рәћәтлү хундә. Әгүлмәндә хундәкорһо! Әришму јә чәнд чиролүјә
мәсәлһорә војисдә ә јор ишму биіорум:

Ә әлифбој ән ***Ә әлифбој ән***

Дәрбәндирәвоз:
Гүбәјирәвоз:

Г1эдетбендлуь
Һәдәтбәндлү
Мэхьтеллуьгьо
Мәћтәллүһо
Гъэретиконлугъ
Гәрәтиконлуг
Гуьгермишгьо
Ҝүкәрмишһо
Муьг1уьжуьзгьо
Мүһүчүзһо
Дедејхојгьо
Дәдәјхојһо
Мэг1эрекелуьгьо
Мәһәрәкәлүһо
Гъжуьмбендлуьгьо
Гүчүмбәндлүһо
Г1эсуьлмендгьо
Һәсүлмәндһо
Мэг1энолугьо
Мәһәнолүһо
Жуьрбежуьрлуь
Чүрбәчүрлү
Руьхьвебергьо
Рүћвәбәрһо
Уьшуьгъмендире
Үшүгмәндирә
Г1уьмуьрбендлуь
Һүмүрбәндлү
Г1овдезере
Һовдәзәрә
Муьшкуьллуьгьо
Мүшкүллүһо
Г1иломгезгьо
Һиломкәзһо

Бебебендлуь
Бәбәбәндлү
Гъуьлгъуьлелуьгъгьо
Гүлгүләлүгһо
Жуьжермишлуьгъ
Ҹүчәрмишлүг
Хьэрмэхьлуьгьо
Ћәрмәћлүһо
Г1эзизигьорә
Ҹәзизиһорә
Мермекино
Мәрмәкино
Мэг1уьлуьмгьо
Мәҹүлүмһо
Ә и сәбәб киро, бијо ә әлифбој Гүбәјирәвоз
нүвүсдә бијов:
1. **Г1** = Ҹ, 2. **Гъ = Г**, 3. **Уь = Ү**, 4. **Хь** = **Ћ**
5. **Гь** = **Һ**, 6. **Ж** = **Ч** 7. **Э** = **Ә** 8. **Й** = Ј
Сәррафа хундәкорһо! Мә амбар шорум ки, и
ҹүрә әлифбо ә хош ишму мијов куфдирә. Кәлә
ХУДОјмуш һәмишәш әјишму мозолмәндәлүјә
кумәки сохдә һәр кор ишму ҹәсонт овонд кәрдо.
Имоһоі мидам куфдирә ки, 1958-мүн сал ә
Гүбә атестата вәкүрдә бәгдә, ә шәһәр Боку, ә
хунәј ән кәләји бирормә Сосун духдир зүһүсдә-
зүһүсдә, 1959-1964-мүн салһо 2 - факултәј ән

инсититутə (физика нə математикарə); ə 1963-
мүн сал ə “тар” зəрə киро 5 – сали ошколəј əн
мусигирə; 1970-мүн сал, хəлг консерваторијара
2 факултəрə (композитор вə вокал) варасдəм.
Һəлə əз вəӊдəһој тəлəбəји һəми ə тар зəрə киро,
һəмикə ə мəӊни хундəји кирош ə чүр-бəчүрəјə
концертһо иштирак сохдə-сохдə, ə кəлə оркестер
радио нəн телевизијај Азəрбаі́чонəвоз амбартəјə
мəӊниһорə нүвүсдəм. Бəгдə əз 1964-мүн саловоз
ə техником əз физ-мат нубо дорə-дорə, кəлəј əн
шү’бə–мəӊлүмһорə тəкмиллəшдирмиш (савада

зијод) сохдəниһо институт-кəлəј кафедра вə ə
Комитет радио-телевизијај үлкəј Азəрбаі́чон ə
вəзифəј кəлəји редактор кор сохдəм. Јə кəмикə
ə Росија, ə шəһəр Москов зүһүсдə бəгдə ə 1998 -

мүн сал, ә ХУДО вичириһо хори кәләбәбәһојму
гисмәт бисдорум. Әз 1999 - мүн салавоз үзв эн
Чәһм нүвүсдәкорһој Израил вә нән Азәрбајчон
2003-мүн салавоз Рәћбәр Сојуз нүвүсдәкорһој
чувурһој доги вичирә оморәм. Имоһој сојһо ә
73 – нүвүсдәкорһо расири, Ә 2005- мүн сал 700
сәһифәлүк 1-мүн китоб - "Худолујә Нимазһој
Тәлћүм," ә 2007-мүн сал 2-мүн кигоб - "Тәлћә
һәрсһој дәдәј," ә 814 сәһифәрәвоз, ә 2009-мүн
сал 3-мүн китоб –"ХУДОлујә чәркәһо" ә 860 сә-
һифәрәвоз руј үшүгә әкумәки ХУДОрәвоз дири!

Ћүрмәтлүјә хундәкорһо! Әји китоб 2 нә 4 чәр-
кәһорә, гәзәлһорә, бәндәһорә, шәјирһорә һәмикә
нимәрә ә зуһун эн мусулмунәји нүвүсдәм.

Һәммәј эни әз гәләм дәсмә вәдирәмориһо 900
сәһифәлуг китобә мә әдәм ә ихтијорәт ћүкүм иш-
му дорә, әрчү ки, шоһирә бијо әнчәг вә әнчәг ә
ћәвәсәвоз хундәниһо пәрәстишкорһоју әз дүли-
чуни коф хүшдәрә ә лојигирәвоз рач вәрзунут!

***

**Амбар-амбар ћүрмәтлүјә мозолмәндә хун-
дәкорһо! Мәрә војисдә ә фикир эн ишму раси-
нум ки, әји руј үшүгә дириһо 4 – китобмә, нә**

әз шәјирһо, нә әз гәзәлһо, нә әз 2 вә 4-чәркәһо, нә әз рүбоиһо, нә әз бәндәһо, нә әз мәһ̮ниһо, нә әз поәмоһо дүборә тәкрар нә күнчундәм!

25

4613
Хәтадан, бәладан совушмаг үчүн,
Ичәрин гәзәблә долмасын кәрәк.
Һаггын чәннәтинә говушмаг үчүн,
Күнаһдан сораг да олмасын кәрәк.
4614
Күнәш сөнмәз, кечә кечсә күмүрлүк,
Мәгамы вар гаранын да, агын да.
Тәбиәтлә һәмдәм олсан өмүрлүк,
Бол не'мәтли олачагдыр бағын да.
4615
Лаләни, нәркизи кәтириб дилә,
Тәбиәт гојнунда кәзиб, долан да.
Гонаглар сүзәндә күл-чичәк илә,
Кәлин дә зөвг алар тојун оланда.
4618
Үрәји халг илә дөјүнән заман,
Ел-оба өзүнә өвлад сајыбдыр.
Танрыны һөкмүндән дөндәрән инсан,
Анадан һәлә дә доғулмајыбдыр.
4619
Гырғынсыз сәһәрә галмаса үмид,
Ел-оба јухудан ајылачагдыр.
Вәтәнин јолунда чан версә икид,
Өлүмү шәрәф дә сајылачагдыр.
4620
Өмүр боју бал гатсан да дилинә,
Севинч илә кәдәри вар һәјатын.
Гүдрәтли бир оғул олсан елинә,

Дилдән дүшмәз нә варлығын, нә адын.

4621
Думан, чән күнәши итирәндә дә,
Евләрин истиси јанан очагдыр.
Јај фәсли өмрүнү битирәндә дә,
Пајыз тәбиәтә сарылачагдыр.
4622
Бахышыјла даш гәлбини дәләндә,
Барышмагы нә гышлыгды, нә јајлыг.
Һәсрәт ичрә сон көрүшә кәләндә,
Арзуја да сон гојачаг ајрылыг.
4623
Јанлыш сөһбәтләрлә гулаг долса да,
Мә'насын хәлбирлә сечәсән кәрәк.
Кәдәри унутмаг чәтин олса да,
Бу јолдан уғурлу кечәсән кәрәк.
4624
Гучаг долу кәлмәк үчүн тојуна,
Чәмәнләрин күлү чоху Вәтәндә.
Мин истәклә киришәрәк ојуна
Үнванына тә'риф десин јетән дә.
4525
Ешгин зинданында әсир галанда
Човгунлу күләкләр әсмәсин кәрәк.
Елчиләр севинчлә "һәри"аланда,
Араны дағ-дәрә кәсмәсин кәрәк.
4626
Тәбиәтин гајгысына күвәнсә,
Баһар күлү нә саралар, нә солар.

Гыз оғланы истәјәрәк бәјәнсә
Севән гәлби нә даралар, нә јолар.

4627
Төврат үчүн дарыхараг үрәкдән,
Гәм, гүссәјә һмдәм олма бир даһа.
Илһамланыб һәр арзудан, диләкдән,
Варлығынчүн шүкүр ејлә Аллаһа!
4628
Мәчнун тәки вуруланда јарына,
Севән көзүн ачы јашла долмасын.
Архаланыб абырына, арына,
Ешгин күлү јүз илдә дә солмасын.
4629
Лә'нәт дејиб һәм шејтана, һәм шәрә,
Һәмдәм сајма зәрләри дә, нәрди дә.
Вар-дәвләти удузанда бир кәрә,
Газанарсан бир өмүрлүк дәрди дә!
4630
Сирли мө'чүзәдир көј илә Јер дә.
Һәр шеји саз гошуб бөјүк Јарадан!
Танрынын әмәли олмајан јәрдә,
Күнәш дә үфүгдән асылмыр бир ан.
4631
Өз һәддини ашмаг үчүн имканын,
Кәрәк нәфсин нә чох ола, нә дә аз.
Дәрди-сәри әријәндә инсаннын,
Көз јашларын сел кими дә ахытмаз!
4632
Көзәллији бәхш едәндә Јарадан,
Көзә, гаша јарашыгды бөлкү дә.

Елчили гыз сечиб ағы гарадан,
Саға-сола атаҹагдыр зүлфү дә.

4633
Һәсрәт ичрә нечә-нечә илләри,
Хәјалбәндли өз ардынҹа сүрүјәр.
Ҝүләр үзлә ҝәлмәјәндә дилбәри,
Гара булуд алныны да бүрүјәр.
4634
Гапыны дөјмәмиш гулағын долсун,
"Һәри"ни алмамыш сүфрә сәрилмир.
Бир дә ки, сәбринә ибрәт дә олсун,
Ҝизлиҹә севәнин бары дәрилмир.
4635
Һәр гоҹаја һәрдән ҹаван десән дә,
Санма, үрәк абыр-арла дөјүнәр.
Пајызда да сәрт күләкләр әсәндә,
Булудлар да јағыш-гарла өјүнәр.
4636
Залым гатил әтәјинә күз сәриб,
Фәрз eләмә, оддан бәхт дә дәрәҹәк.
Әда илә ич үзүнү ҝөстәриб,
Зүлүмбәндли дәрсини дә верәҹәк.
4637
Үрәјинин варлығыны талајыб,
Фәхр ејләмә, ешги дөнүк јарла да.
Јазы, јајы пајыз илә ҹалајыб,
Ҝөрүшәндә гаршылајар гарла да.
4638
Чарә гылмаз нә ишҝәнҹән, нә зәдән,
Јалваранлар анд да вермәз Аллаһа.

Сөнән Күнәш доғулса да тәзәдән,
Көчән инсан кери дөнмәз бир даһа.

4639
Вар-дөвләти чајлар кими аханда,
Инанма ки, ачбәнд көзү дојар да.
Төврата да хаинбәндли баханда,
Улу Танры јаман күнә гојар да.
4640
Гәриб дүшсә доғулдугу дијардан,
Чаны гызмаз нә боранда, нә гарда.
Сораг јохса һәм абырдан, һәм ардан
Күндән-күнә бағры јарар губар да.
4641
Кәл, өјүнмә мигдары чох иллә сән,
Ағылдан кәм шан-шүһрәтә гапылмаз.
Јар көнлүнү әлә ала билмәсән,
Сәндән бәтәр дүнјада әр тапылмаз.
4642
Бир аләмлик үлви ешги варса да,
Севән үрәк мәһәббәтчүн дар олмаз.
Үз дөндәрән әғјар бағрын јарса да,
Ешги күлә дөндәрәндән јар олмаз.
4643
Гаршыда мин илләр нөвбә сахлајыр,
Дәјишир рузикар, дәјишир заман.
Верилән вәдләрлә төвбә лахлајыр,
Хәлбирә көз тикир јахшы вә јаман!
4644
Залым дүшмән күч кәләндә елинә,
Һагг јолунда үмид бағла Аллаһа.

Короғлу тәк миниб атын белинә,
Әлин-гулун титрәмәсин бир даһа.

4645
Гатилә охшадыб јаманлығыны,
Наданын одуна алышма бир дә.
Үмидлә јашадыб чаванлығыны,
Сәбри унутмаға чалышма бир дә.
4646
Ағ сүфрәнә бол немәтләр дүзәндә,
Һарам тикә јува гурмаз чөрәкдә.
Балдан ширин күлүшүнү сүзәндә,
Чамалындан дуја билмәз үрәк дә.
4647
Фәрги јохдур һачан үзә көз салыб,
Инанма ки, гаданы да аландыр.
Күндән-күнә ајрылыгдан сөз салыб,
Ширин чандан кечмәји дә јаландыр.
4648
Надан илә јол јолдашы оланын,
Бирчә күнү бир или дә һаглајар.
Чәзасыны чәкә-чәкә һәр анын,
Үрәјини дирили дә дағлајар.
4649
Залымбәндли зәһәр гатса овгата,
Күвәнмә ки, сәрраф бағрын дәләр дә.
Һалаллыгла анд ичәрәк төврәтә,
Чәзасыны Танрысындан диләр дә.
4650
Кәдәрини һисс едәрәк үзүндән,
Ајрылыгдан сөз саланда сон күндә,

Бахышыны гачырдараг көзүндән,
Өз севкин дә түғјан ејләр көнлүндә.

800

4551
Кечмишин сәһвини фикриндән атыб,
Ичиндә сыхынты олмасын кәрәк.
Күнәшин нуруну севинчә гатыб,
Көзләрин јашла да долмасын кәрәк.
4552
Јахшылы-јаманлы удса сөзүнү,
Садиглик ешгијлә көрүн әринә.
Гысганчлыг пәрдәси тутса көзүнү,
Гангалы сечәрсән күлүн јеринә.
4653
Ара-сыра дәјишәндә сөзүнү,
Инанма ки, үмид галыб Аллаһа.
Чәһәндәмдән рәдд етмәкчүн өзүнү,
Јар көнлүнү јаралама бир даһа.
4654
Һагбәндли јолларла һәрдән кетмәјиб,
Һәрчәнд ки, чанына бәдлији диләр;
Үрәјин сәсини гәбул етмәјиб,
Һамарлы јердә дә бүдрәјә биләр.
4655
Һәјаты мә'налы кечирмәк үчүн,
Ешгинә мәлһәм ол бу хош чаһанда.
Јохса ки, јаланы једиртмәк үчүн,
Аллаһын адыны чәкмә һәр јанда.
4656
Залым дүшмәнинә бојун әјәндә,
Һаггын хәлбириндән кечмәз сөзәрин.

Тохбәндлик нурун да пәрдәләјәндә,
Јахшыны фәрсиздән сечәз көзләрин.

4657
Гаранлыг көчмәмиш сөкүлмәјир дан,
Јеринә дүшмүрсә нә даныш, нә дин.
Вичданы көкүндән чыхардығындан,
Сәни одлара да салар үрәјин.
4658
Өзүнү ағыллы, көзәл сајанда,
Ичини дағламаз күтбејин үчүн.
Һичрана дөзмәји бачармајанда,
Шүбһә дә артачаг көчмәјин үчүн.
4659
Аддымларын јол ашмырса дүзүнә,
Үмидини чалашдырма сабаһа.
Кечә икән шәр гонарса көзүнә,
Кери дөнмәк гисмәт олмаз бир даһа.
4660
Ләззәтини – дада һәмдәм биләнин,
Сәпдији дуз нә чох олар, нә дә аз.
Хәјалла да севинәнин, күләнин
Архасында фәрли "дајы" дајанмаз.
4661
Күзараны хош олмајан инсанын,
Дәрди-сәри резин кими узанар.
Баш әјсә дә гаршысында имканын,
Бачардығын нә шиширдәр, нә данар.
4662
Чајлар кими сөзләр ахса синәдән,
Һәр шаирин ад газанан шаны вар.

Тәбиәтин һөкмүјлә дә бинәдән,
Ҝүл-чичәјин ағры верән чаны вар.

802

4663
Чалыш ки, бир ҝүнүн кечмәсин гара,
Ҝүнәшлә һәмдәмин позулар сәнин.
Хәјалла чәкилән олмајыб дара,
Севинчбәнд ан-бәан арзулар шәнин.
4664
Сәадәт бәхтини ҝүсәнләр диләр,
Тәбии ҝөзәлин ајнасы олмаз.
Ашигин дәрдини севәнләр биләр,
Јерсиз өјүнмәнин фајдасы олмаз.
4665
Сағлығын чәфасы демә, әбәсдир,
Севин ки үрәјин ритмлә дөјүнүр.
Тәбиәт өзү дә ганунпәрәсдир;
Һәр дағын дәрәси чајла өјүнүр**.**
4666
Бәзәкли сарајлар варла долса да,
Әлавә олмасын гүссәли гәм дә.
Шөһрәтин аләмә бәлли олса да,
Азачыг бир шүбһә сарсыдар һәм дә.
4667
Һөвсәләм чатмајыр, гара кејмишәм,
Һәвәс дә шам кими әријиб сөнүр.
Танрыја јалвармаг олубдур пешәм,
Дидәркин јурдда да гәриб ҝөрүнүр.
4668
Зәлзәлә ҝүл етсә шанлы сарајын,
Ағрысы, әзабы сәнин олачаг.

Аләмә чатса да чарлы һарајын,
Вечли бир шәрик дә тапылмајачаг.

4651
Һәјат гул оланда селә вә ода
Тәзәдән гуран да инсан әлидир.
Рузини верәндә Танрымыз Худа,
Дилин дә шүкр илә өјүнмәлидир.
4652
Нанкорлугу үстәләјиб типәли,
Ағач тәки чүрүјәндә сөзүн дә;
Бәдхаһлыгдан јапышараг кипәли,
Хәчаләтдән гызарачаг үзүн дә.
4653
Јағмурлу рузикар дадлыдыр балдан,
Бәрәкәт нахшыдыр думан да, чән дә.
Кәнара чан атма тәбии һалдан,
Дәһшәтә кәләрсән гананда сән дә.
4654
Хәбәрлә зәһәрбәнд сөз көндәрәндә,
Инсафын дәјәрли көрүнсүн кәрәк.
Бәдхаһ рәгибләрдән үз дөндәрәндә,
Өнүндә гудузлар сүрүнсүн кәрәк.
4655
Олуб-кечәнләри вәчдә кәтириб,
Мәһәббәт сарыдан дөзәндә гәмә;
Өз чаван өмрүнү гәсдә јетириб,
Дар күндә өлүмү бәјан ејләмә.
4656
Илин дөрд фәслинә пак алышса да,
Гој садиг сајмасын бәндә дүнјаны.

Чүр'этдән, һүнәрдән һеј данышса да,
Күнәшин өмрү тәк јашајан һаны?

4657
Мүдрик бир сәррафы тутанда дилә,
Һәјатын мә'насы олмур тапмача.
Ағылдан кәм олан һәр јетән илә,
Нә Күнәш, нә ајдан сөһбәт ачма да.
4658
Даһиләр сүстләшиб һејкәл һалында,
Дашлы гаја кими дурдугча динмәз.
Милјардлар артса да өз заманында,
Өмрүн дә мигдары дәгиг билинмәз.
4659
Гајгыны дујанда елдән-обадан,
Вәтәндә дирчәлсин әмин-аманлыг.
Гүдрәти, гүввәти алыб Худадан,
Гојма ки, дүшмәнин чошсун бир анлыг.
4660
Мин дәфә ан-бәан десә дә валлаһ,
Јад адам ишини көрәр дә зәһмлә.
Падшаһа әдаләт верәрсә Аллаһ,
Халгына һакимлик едәр дә рәһмлә.
4661
Гајалы дағлардан көчмәји илә,
Көнлүнә һагг сәсин сәдасы долар.
Төвратын јолуну сечмәји илә,
Аллаһы севән дә сәбрли олар.
4662
Шәрләри дүз јола кәтирмәк үчүн,
Көзләри тутмајыр нә дуз, нә чөрәк.

Һәббә дә дүаны јетирмәк үчүн,
Һагг олан кәлмә дә чар олсун кәрәк.

4663
Азәри әскәри, кеч ојлағымдан,
Тәмизлә солуну, бошалт сағыны.
Изини силмәкчүн Гарабағымдан,
Гангал тәк көкүндән гопарт јағыны!
4664
Гарабағ алынсын дан сөкүлмәмиш,
Өјүнә билмәрик гара төһмәтлә.
Јенидән әлавә ган төкүлмәмиш,
Торпаглар бошалмыр ара сөһбәтлә.
4665
Aj мәним Азәри – нәр бәндәләри,
Гарабағ јасдадыр дүшмән әлиндә,
Һеч ан Шаһ Исмаил дөнмәзди кери,
Ахы ад-саны вар икид елин дә.
4666
Бәднам хаинләрин алчаглығындан,
Гарабағ гаралдыр дүшмән үзүнү.
Һарај салсалар да гочаглығындан,
Гоншу өлкәләрдир дејән сөзүнү.
4667
Азлыға мејлини салмаз һәрә дә,
Дү-бир үстүн олмаз зәрли-гошадан.
Һәсрәт ичиндәдир дағ дә, дәрә дә
Бүлбүлүн авазы кәлсин Шушадан.
4668
Чох мүддәт галмајыб кејмәкчүн гара,
Бир аз да сәбр ејлә, аj Гарабағым.

Кеч-тези чәкиләр чаниләр дара,
Дүшмәнә верилмәз паj, Гарабағым!

4669
Баш ача билмирәм дәрдәчәримдән,
Бәкәм сәрвәтимиз өзкә малыдыр?
Боллу гызыл ахыр Кәлбәчәримдән,
Бу оjун тезликлә гуртармалыдыр.
4670
Ләкәни тарихдән итирмәк үчүн,
Бағлы гапылары гисасла ачын.
Гарабағ јасыны битирмәк үчүн,
Гој азад олунсун мүгәддәс Лачын!
4671
Од-алов јандырыб өз үрәјиндә,
Мә'шәлә чәкилсин обамы сөкән.
Гарабағ мүлкүнүн һәндәвәриндә,
Ағдам тәк тапылмаз көз јашы төкән.
4672
Шеһләри јашдандыр тәр чичәкләрин,
Амандыр, гојмајын гүссәли солсун.
Бир даһа кәзмәкчүн чәмәнликләрин,
Гәләбә кәлмәси аксиом олсун!
4673
Јетим галдығындан һәр гаја, һәр дағ
Гудузлар рихшәндлә күлмәмәлидир.
Дүшмәнин зүлмүнә дөзән Гарабағ,
Или ил үстүнә кәлмәмәлидир.
4674
Һәмдәмли ешгләри алыб гојнуна,
Севәнләр кәзсинләр гоша, Гарабағ.

Азəри бajрагын салыб бojнуна,
Гоj алəм сөjлəсин jаша, Гарабағ!

4675
Гучмаг үчүн узаныбдыр голлары,
Гарабағым анабəнддир миллəтə.
Доғмаларчүн һəсрəтдəдир jоллары,
Нурлу ишыг гəрг олмасын зиллəтə.
4676
Ағачлары бəһрəлидир-барлыдыр,
Jашыллығыг мəскəнидир Гарабағ.
Шиш дағлары jағышлыдыр, гарлыдыр
Jүз jашы да аша билəр чаны саг.
4677
Пеjманына садиг чыхыб əһдлилəр,
Бөjүк-кичик кəрəк фəрjад гопарсын.
Гарабағдан говуланда вəһшилəр,
Иштаһлары торпаға да апарсын.
4678
Чəннəтбəндли пак мəкандыр Гарабағ,
Фитнəкарлыг едəнлəрə ар олсун.
Вəтəн үчүн тəк сүкандыр Гарабағ,
Мүдрик халга Улу танры jар олсун!
4679
Һəр бир əскəр кəрəк нəрбəнд чоша да,
Силаһ тутмаг шаһ борчудур jетəнин.
Ханын сəси далғаланса Шушада,
Унудулмаз шəһидлəри Вəтəнин!
4680
Дидəркинлəр бир милjону кечибдир,
Ахан jашлар чаj суjуна дөнүбдүр.

Ағыллы да ушаг тәки чашыбдыр,
Гарабағда санки Күнәш сөнүбдүр.

808

4681
Сәһәр тездән Күнәш нурун сачанда,
Чан сыхылмаз дәбдә олса һәр адәт.
Үмид илә чох мәтләбә чатанда,
Инсан үчүн шәрәф дујар сәадәт.
4682
Төвратбәндли мәктәбини битириб,
Бүтүн халглар шүкүр едир Аллаһа.
Ара-сыра әгидәсин итириб,
Инанмајан көзүн ачмыр бир даһа.
4683
Балбәнд-ләззәт дад верәндә һәббинә,
Танрыбәндли олмалыдыр һисси дә.
Мәгамында јалвармаса Рәббинә,
Түстү кими дағыдачаг писи дә.
4684
Танры илә һәмдәм олан гол-гола,
Сәһәр-сәһәр мәһәббәтин көстәрәр.
Бирчә аддым говушанда пис јола,
Зәһми илә ушаг кими күсдүрәр.
4685
Барлыны барсыздан ајырыб Аллаһ,
Јарпагла өјүнәр сөјүдләри дә.
Гызылы памбығла сарыјыб Аллаһ,
Әбәди галачаг өјүдләри дә!
4686
Вар-дөвләт наминә учалмаг үчүн,
Бәлкә дә јаланы данача
гсан да.

Хәлбирдән кечәндә гоչалмаг үчүн,
Гәзәбдән од тутуб јаначагсан да!

4687
Залым тәмәлини лахламаг үчүн,
Сирли дөјүнләри ачмалысан да.
Гүдрәтли адыны сахламаг үчүн,
Бивәфа оландан гачмалысан да.
4688
Күләкләр көзләрә көрүнмәсә дә,
Аслан тәк јухудан ајылыр бирдән.
Бәдхаһлар иланбәнд сүрүнмәсә дә,
Өлмәмиш – гәбирбәнд сајылыр шәрдән.
4689
Борчлар илә таразлашса гисаслар,
Кар еjләмәз, нә чүр кечиб әзәлин.
Күлли сајда боллашанда әсаслар,
Гулу олма ағылдан кәм көзәлин.
4690
Мәгамында ағыл вериб јүзүнә,
Күлләр илә бәзәјәндә дүзүнү;
Бир анлыға бахмаг үчүн көзүнә,
Бәднам илә көрүшдүрмә өзүнү.
4691
Үмидини бир мәләјә тушласан,
Мәһәббәтдән нишан верәр һәмдәмин.
Көзәл пајыз тојларын да хошласан,
Гышына да күн ағладар бу дәмин.
4692
Диндирмәкчүн ганачаглы кејмиши,
Өлүм-дирим јарашмајыр мәшг үчүн.

Дүрүстләјиб һалал сүдү әммиши,
Ашиг кәрәк чәфа чәксин ешг үчүн.

810

4693
Бәдбәхтчилик илијини соранда,
Ағрысыны дәрман илә дәмләјир.
Фани дүнја тагәтини јоранда,
Ачкөз торпаг једиздирир, һәм јејир.
4694
Мин десән дә шүкүр олсун Аллаһа,
Күнаһындан һәр ан кечән дејилдир.
Үмидини бағласан да валлаһа,
Сәдагәтин тәк өлүмә мејилдир.
4695
Шүбһәләрин хәјалбәндли олса да,
Танры илә арашдырма араны.
Јаланбәндли дүаларын болса да,
Бәдәниндә јүз сајарсан јараны.
4696
Баһар илә көрүшәндә сон анда,
Јаја лајиг јер шумлајар хышы да.
Пајызда да рүтубәтдән донанда,
Күл-чичәклә гаршылајар гышы да.
4687
Һүнәрини чар етсән дә чаһана,
Залым фәләк гамәтини әјмәсин.
Фәрәһбәндли јол ачсан да һәр јана,
Арзуларын даш гајаја дәјмәсин.
4688
Та гәдимдән һөкмү вериб Јарадан,
Гәдир билән чәннәт сајар бостаны.

Сорғу-суал апарсан да анбәан,
Барлы бағда бағбан кими дост һаны?

811

4699
Ашыглар үз тутуб дијар-бәдијар,
Гој даим сәсләнсин саз Гарабағда.
Сән дә дурна тәки учуб, ај Елдар,
Мөһтәшәм шејрини јаз Гарабағда!
4700
Ҝәнчәнин үрәји дарыхыр мөһкәм,
Бакы да һәсрәтлә изләјир анчаг.
Гарабағ, сәнинлә фәхр едир өлкәм,
Ел-оба сәрәнчам ҝөзләјир анчаг.
4701
Үз тутуб дејирәм бүтүн чаһана,
Бу дәрдә ҝөз јуммаг шөһрәтми, шанмы?
Гарабағ ағрыны једирдир чана,
Јенә дә тәзәдән төкүлсүн ганмы?
4702
Гарабағ зирвәдән һә ендикчә дә,
Дәјишир сөһбәтләр, дәјишир дилләр.
Јаланчы вәдләрә ҝүвәндикчә дә,
Өтүшүр фәсилләр, өтүшүр илләр.
4703
Сөһбәтә гошулма чәнксиз-чәфәнксиз,
Атәшин ҝүлүнү јандырмаг олмаз.
Бир дә Гарабағда топсуз, түфәнксиз
Наданлар ордусун гандырмаг олмаз.
4704
Мәлһәми гатанда мин гәмли дәрдә,
Једди чүр иглим дә нурлу чағдандыр.

Мүдрик ағсагаллар чин олан јердә,
Сеһирли аваз да Гарабағдандыр.

812

4705
Пак-сафлы үрәк тәк дөјүнсәләр дә,
Јолундан етмәзләр гоча дүнјаны.
Ағылдан, камалдан өјүнсәләр дә,
Аллаһын исминдән учасы һаны?
4706
Шәрлә хәјр мүлкиндә позулса сәрһәд,
Дул галмыш гадынлар сачын јолар да.
Барлы ағача да гәсд ејләсә бәд,
Аллаһын зәһминә дүчар олар да.
4707
Улдуздан гызыл бәхт дәрилән заман,
Вичданлар нәфсләри алгышлајар да.
Рәбдән дә ҝөстәриш верилән заман,
Торпағы бошалдан јағыш јағар да.
4708
Ҝөзүнү өртмәсин нә шәр, нә јаман,
Һәмишә башда ол һәр бир тәдбирдә.
Худанын исмини тутдугун заман,
Гәлбирдә тәхсирә јол вермә бир дә.
4709
Зәһәрли дилиндән гаргыш сағдырыб,
Өлүмчүл олмајыр ганлынын зәһми.
Гураглыг јерләрә јағыш јағдырыб,
Боллуға чыхардыр Танрынын рәһми.
3710
Сағлығы әбәди гучмағдан өтрү,
Мин чарә тапылмыр һәр имкан үчүн.

Руһлар дүнјасына учмагдан өтрү,
Сон мәнзил гәбирдир һәр инсан үчүн!

4711
Гәсд етмәмиш көтүрсәләр арадан,
Саф гәлбини јаран анда абыр, ар;
Фәрјадына гулаг асан Јарадан,
Нечә һагсыз бәладан да гуртарар.
4712
Гыссача бир өмрүн һәндәвәриндә,
Худасыз олмаз да кејф-дамагын чаг.
Бир дә ки, илһамла дүшүн дәрин дә,
Әбәди падшаһлыг Рәббиндир анчаг.
4713
Бир аләм дөвләтдән форсланма, инсан,
Өз доғма халгына зәһмли чәкмә даг.
Фәрзиндә болса да түкәнмәз имкан,
Варына көз тикмәз ачымыш торпаг.
4714
Зәһәрли сөзләрин һагсызлыгындан,
Данма ки, әр-арвад гоша да кедәр.
Тикдирдијин евин насазлыгындан,
Бәннанын әмәји боша да кедәр.
4715
Вәтәнә чәннәти гајтармаг үчүн,
Санма ки, гангалла кол әкмәлисән.
Дүшмән тәһгириндән гуртармаг үчүн,
Мәрбәндли һүчума гол чәкмәлисән.
4716
Дүчар олдугундан гәмли јаса да,
Гајгылыг haминә соруб чаһаны;

Фәрли иш көрмәји бачармаса да,
Аллаһын бәхшинә хор бахан һаны?

814

4717
Шәнлијин нәбзини үзәндә кәдәр,
Күнаһдыр бош јерә сөјләмәк – валлаһ.
Зүлм илә јашајан күнләрин гәдәр,
Севинч пајыны да верәчәк Аллаһ!
4718
Заманы анаја пис сөјләјәндә,
Санма ки, дүбарә доғар да сәни.
Бичарә көчүнү һисс ејләјәндә,
Өлүм ваһимәси боғар да сәни.
4719
Көзләри әбәди гапалајанда,
Руһуна демәзләр үзүнү көстәр.
Рәгәмләр үстүндә чапалајанда,
Јетмишә јетишән јүзү дә истәр.
4720
Вар-дөвләт наминә әлләшән инсан,
Вечинә алмајыр һеч ширин чаны.
Нә гәдәр артса да јүз чүрә имкан,
Өмрүн мә'насыны шәһр едән һаны?
4721
Севинчләр, гәзәбләр гәлбә долса да,
Рәһмәтин көч пајы күлдүр, чичәкдир.
Јахшылыг, јаманлыг Рәббли олса да,
Инсанлар торпаға чевриләчәкдир.
4722
Һамбалын бојнуну ип дағлајанда,
Јохсула демәзләр – аш-чөрәклисән.

Төвратын габығын кип бағлајанда,
Аллаһ да дујар ки, даш үрәклисән!

815

Ә гәриш китоб дәриһо

Әз дүли һисдиһо кофһо……………………………..4
Јорбијор 70 - сали……………………………… 11
Рүбаиһо……………………………………………..26
Чор чәркәһо……… ……………………………..326

Азәрбајчан дилиндә

Рүбаиләр…………………………………………..612
Дөрд чәркәләр……………………………………766

816

Эльдар Гуршумов

РУБАЯТ

Художественное оформление обложки - автора
На обложке книги фото — автора
На обратной стороне обложки — фотография:
«Синагога Бейт-Талхум Тират Кармел»

Книга здается в авторской редакции
На правах рукописи

Редактор и Корректор издания: Автор
Графика и компьютерный набор:
Эльнара и Милька Гуршумовы

Подписано в печать 12. 06. 2013. Бумга тип № 1
Формат 84+108/32. Гарнитура Netwtoп./ Печат
офсетная Отпечатано с готовых диапозитовов
Тираж 500 экз.

.

.

Израиль, 2013